

SEMNIFICAȚIA BILANȚULUI ȘI EVOLUȚIA STRUCTURII ACESTUIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA

THE SIGNIFICATION OF THE BALANCE SHEET AND ITS EVOLUTION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Liliana LAZARI, dr., conf. univ., ASEM,

e-mail: liliana.lazari@ase.md

Nicolae TATAROI, ASEM,

e-mail: nicu.tataroi@gmail.com

Cătălina BIVOL, ASEM,

e-mail: catybivol@gmail.com

Abstract. *In order to create a complete, clear and precise picture of the economic activity carried out by the enterprise, it is necessary to draw up the balance sheet. With the help of the balance sheet, the main feature of the accounting method is the double entry accounting, which is a fundamental concept underlying present-day bookkeeping and accounting, stating that every financial transaction has equal and opposite effects in at least two different accounts.*

Cuvinte cheie: bilanț, situații financiare, dubla înregistrare, contabilitate, Standarde Naționale de Contabilitate, IFRS.

JEL classification M41

Introducere.

De-a lungul timpului, contabilitatea a evoluat formidabil de la simple însemnări izolate, cu mijloace primitive ce stăteau la dispoziția oamenilor, până la înregistrările sistematice și sistematizate, bazate pe diverse reguli și principii contabile. Contabilitatea reprezintă atât teorie, cât și practică aflate într-un proces de continuă perfecționare. Informațiile contabile nu au nici o relevanță dacă sunt reprezentate haotic. Ele sunt cu atât mai utile, cu cât maniera de evaluare și prezentare se circumscrie cât mai exact fondului economic al poziției financiare și al tranzacțiilor efectuate de o entitate economică. Pentru a răspunde nevoii de informații este necesar să se identifice cei interesați în obținerea acestora. Cine sunt utilizatorii informațiilor financiare?

- investitorii prezenți și potențiali;
- angajații;
- creditorii financiar;
- furnizorii și alți creditori comerciali;
- clienții;
- guvernul și instituțiile sale etc.

Pentru ca un singur raport să poată satisface întreaga gamă de utilizatori, a fost necesar ca sinteza și rezultatul operațiunilor economice desfășurate în cadrul unei entități economice să fie o reprezentare financiară structurată. Această reprezentare financiară se concretizează în situațiile financiare, sursa principală de informații financiare și contabile pentru mediul extern entității. Prin mecanismul situațiilor financiare contabilitatea furnizează informații riguroase și exacte prin care este redată activitatea unei entități. Acestea sunt puternic influențate ca și format, conținut, mesaj către utilizatori, de concepțiile și premisele sistemului contabil în care se încadrează. În practica contabilă, situațiile financiare constituie *începutul și închiderea unui ciclu contabil*, ce generează informații corelate și verificate care exprimă toate laturile activității economice.

Pentru efectuarea cercetărilor s-a utilizat metoda dialectică de cunoaștere a materiei, fenomenelor și proceselor cu componentele ei: analiza, sinteza, inducția, deducția, precum și metodele specifice disciplinelor economice, precum: observarea, compararea, selectarea, etc.

Conținut. Cadrul general conceptual de raportare financiară¹, precizează că obiectivul situațiilor financiare este de a furniza informații despre *poziția financiară, performanța și modificările poziției financiare a entității*, care sunt utile unei sfere largi de utilizatori în luarea deciziilor economice.

Poziția financiară se referă la relațiile dintre elementele bilanțului, deci active, datorii și capitaluri proprii. Aceasta este influențată de²:

- ✓ *Resursele economice (mijloacele) pe care le controlează o întreprindere.* Aceste informații sunt utile pentru a anticipa capacitatea întreprinderii de a genera numerar sau echivalente de numerar în viitor;
- ✓ *Structura financiară a întreprinderii;* informațiile privind structura financiară sunt utile pentru a anticipa nevoile viitoare de creditare sau șansele de a primi finanțare în viitor, precum și modul în care profiturile și fluxurile viitoare de numerar vor fi repartizate între cei care au interes în întreprindere;
- ✓ *Lichiditatea și solvabilitatea întreprinderii;* informațiile despre lichiditate și solvabilitate sunt utile pentru a anticipa capacitatea întreprinderii de a-și onora angajamentele financiare la scadența stabilită;
- ✓ *Capacitatea întreprinderii de a se adapta schimbărilor mediului în care își desfășoară activitatea.*

Potrivit Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, elementele componente ale situațiilor financiare, sunt: bilanțul; situația de profit și pierdere; situația modificărilor capitalului propriu; situația fluxurilor de numerar; notele la situațiile financiare.

Conceperea bilanțului ca model de calcul și de descriere a situației patrimoniului reprezintă accepțiunea cea mai des întâlnită în literatura de specialitate. În prezent, bilanțul capătă noi valențe, fiind analizat și promovat ca un model de reprezentare a situației, mișcării și transformării patrimoniului. Bilanțul a pătruns în lumea teoriei și practicii economice ca un model de sintetizare la un moment dat, în expresie bănească a relațiilor de echilibru dintre activul și pasivul patrimoniului, privit în totalitatea și structuralitatea sa. Ulterior, conținutul și funcția sa au fost lărgite și cu cea de evaluare a rezultatului financiar, ca element component al situației patrimoniului. Așadar, **bilanțul** reflectă în expresie valorică, la un moment dat, echilibrul dintre bunurile economice și sursele de finanțare a acestora.

În literatura de specialitate bilanțul are două tratamente:

Bilanțul ca procedeu specific al contabilității – asigură dubla reprezentare a patrimoniului cu egalitatea dintre active și pasive. Bilanțul îndeplinește următoarele funcții:

- *Funcția de generalizare a informațiilor contabile* – se manifestă prin faptul că bilanțul grupează și sistematizează informațiile despre elementele patrimoniale după o structură bine determinată.
- *Funcția de informare* – se datorează importanței pe care o are informația inclusă în bilanț care, prin prelucrarea informației date, se transformă într-un instrument de gestionare eficientă și conducere a întreprinderii.

¹ Cadrul general conceptual de raportare financiară.

https://mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/cadrul_general_conceptual_de_raportare_financiara.pdf

² HOROMNEA, Emil. *Introducere în contabilitate, concepte și aplicații*. Iași, 2014, p. 380.

- *Funcția de analiză* – este strâns legată de funcția precedentă și constă în faptul că în baza informației din bilanț se calculează o serie de indicatori care caracterizează situația economico-financiară a întreprinderii.

Bilanțul ca poziție financiară a întreprinderii – parte componentă de bază a situațiilor financiare. Bilanțul este sursa principală de informație pentru utilizatorii interni și externi ai întreprinderii, în baza căruia se apreciază valoarea și structura patrimoniului întreprinderii, gradul de îndatorare a întreprinderii, capacitatea de plată, coeficienții de lichiditate, rezultatul financiar și mulți alți indicatori necesari pentru luarea de decizii economice. Suportul analizei statice îl constituie bilanțul, ce permite formularea unui diagnostic privind condițiile de echilibru financiar și al solvabilității și pune în evidență structura financiară a întreprinderii. Bilanțul indică situația surselor și angajamentelor unei întreprinderi, echilibrul financiar evocă ideea de armonie între cele două componente ale acestui sistem. Solvabilitatea poate fi analizată și din perspectiva lichidării întreprinderii. Lichiditatea este o condiție a gestiunii financiare și a supraviețuirii întreprinderii. Anumite datorii sunt exigibile pe termen scurt, iar întreprinderea trebuie să dispună de lichiditățile necesare achitării acestora. Menținerea solvabilității este în strânsă dependență cu capacitatea întreprinderii de a transforma elementele sale cele mai lichide în bani, pentru rambursarea datoriilor care au ajuns la scadență.

În prezent se tinde spre armonizarea, normalizarea și internaționalizarea reglementărilor contabile, dar totuși reglementările naționale fac contabilitatea în fiecare stat să se diferențieze de celelalte. În Republica Moldova, la nivel național există un set de acte normative care reglementează atât conținutul situațiilor financiare în general cât și bilanțul în particular, și anume:

- *Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017*. În capitolul IV al acestei legi sunt prezentate atât dispozițiile generale, caracteristicile calitative fundamentale și amplificatoare, cât și conținutul situațiilor financiare individuale. Pe când capitolul V reglementează obligația întocmirii situațiilor financiare consolidate și conținutul acestora.
- *Standardul Național de Contabilitate ”Prezentarea situațiilor financiare”* - act normativ care stabilește formularele și modul de întocmire a situațiilor financiare cu scop general în Republica Moldova. Însă, nu reglementează modul de întocmire a situațiilor financiare ale entităților de interes public și a altor entități ce aplică IFRS-urile (IAS1 ”Prezentarea situațiilor financiare”); organizațiilor necomerciale și instituțiilor publice.
- *Ghidul metodologic de întocmire a situațiilor financiare* - scopul constă în prezentarea modului de întocmire a situațiilor financiare în baza unui studiu de caz convențional.

Pe lângă reglementările naționale în domeniul contabilității sunt aplicate și reglementările internaționale (obligatoriu pentru entitățile de interes public și benevol pentru alte entități), care reglementează bilanțul, cum ar fi:

- *IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”* – conține cerințele cu privire la situațiile financiare pentru entitățile ce țin contabilitatea în baza IFRS, obligator în RM pentru entitățile de interes public. IAS 1 prezintă scopul situațiilor financiare și informațiile necesare să le conțină. Iar punctele 54-80A se referă nemijlocit la poziția financiară a entității.
- *Cadrul conceptual de raportare financiară* - conține cerințele generale cu privire la raportarea financiară, și anume: obiectivul raportării financiare cu scop general, caracteristicile calitative ale informațiilor financiare, utilizatorii de informații, elementele situațiilor financiare, recunoașterea și evaluarea elementelor din situațiile financiare, dar și conceptele de capital și de menținere a acestuia.

La nivel european *Directiva 2013/34/UE privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi*, ce a stat la baza elaborării și Legii contabilității și raportării financiare, și conține cerințele cu privire la situațiile financiare individuale și consolidate pentru țările membre ale UE. Conform punctului 9 al acesteia, situațiile financiare anuale ar trebui să fie pregătite pe bază prudentială și ar trebui să ofere o imagine fidelă a activelor, a datoriilor, a poziției financiare și a profitului sau pierderii întreprinderii. Conform art. 4 al capitolului 2 din actul dat se menționează că situațiile financiare anuale constituie un întreg și, pentru toate întreprinderile cuprind cel puțin bilanțul, contul de profit și pierdere și notele explicative la situațiile financiare. Iar capitolul 3 se referă nemijlocit la bilanț și contul de profit și pierdere.

Cu toate acestea, majoritatea surselor de literatură de specialitate abordează bilanțul, cele la nivel de inițiere în contabilitate – ca procedeu al metodei contabilității, cele de contabilitate financiară – ca parte componentă a situațiilor financiare. Cu toate că conținutul și modul de întocmire al bilanțului este prezent în sursele de literatură de specialitate, el este obiectul preocupărilor în timp, fapt determinat și de modificările ce intervin periodic în legislația de reglementare contabilă dar și de teoriile bilanțului.

În funcție de categoria entității și necesitățile informaționale, conform Legii contabilității și raportării financiare entitatea poate ține contabilitatea și prezenta situațiile financiare conform informației din tabelul 1:

Tabelul 1. Modul de ținere al contabilității și prezentare a situațiilor financiare

Categoria entității	Modul de ținere al contabilității și prezentare a situațiilor financiare
1	2
Entitățile micro, persoanele fizice după înregistrarea ca contribuabili de TVA	<ul style="list-style-type: none"> • Țin contabilitatea în partidă dublă • Întocmesc situații financiare prescurtate conform SNC • Pot întocmi situații financiare simplificate sau complete • Pot ține contabilitatea și întocmi situații financiare în baza IFRS
Entitățile mici	<ul style="list-style-type: none"> • Țin contabilitatea în partidă dublă • Întocmesc situații financiare simplificate conform SNC • Pot întocmi situații financiare complete conform SNC • Pot ține contabilitatea și întocmi situații financiare în baza IFRS
Entitățile mijlocii și mari	<ul style="list-style-type: none"> • Țin contabilitatea în partidă dublă • Întocmesc situații financiare complete conform SNC • Pot ține contabilitatea și întocmi situații financiare în baza IFRS
Entitățile de interes public	<ul style="list-style-type: none"> • Țin contabilitatea în partidă dublă • Întocmesc situații conform IFRS
Persoanele fizice ce desfășoară activitate de întreprinzător pînă la înregistrarea ca contribuabil de TVA	<ul style="list-style-type: none"> • Țin contabilitatea în partidă simplă • Nu întocmesc situații financiare ci doar rapoarte fiscale

Sursa: elaborat în baza Legii contabilității și raportării financiar.art. 5

După cum se observă din tabelul 1, entitățile care țin contabilitatea conform SNC vor prezenta următoarele seturi de situații financiare conform informației din tabelul 2:

Tabelul 2. Seturile de situații financiare prezentate de entitățile ce țin contabilitatea conform SNC

Situații financiare prescurtate	Situații financiare simplificate	Situații financiare complete
Bilanțul prescurtat Situația de profit și pierdere prescurtată Nota explicativă	Bilanțul Situația de profit și pierdere Nota explicativă	Bilanțul Situația de profit și pierdere Situația modificărilor capitalului propriu Situația fluxurilor de numerar Nota explicativă

Sursa: elaborat în baza Legii contabilității și raportării financiare, art. 21

Deci, ca conținut, pentru entitățile ce țin contabilitatea conform SNC prezintă bilanț prescurtat și bilanț conform formatului desfășurat.

Reieșind din faptul că în prezent reglementarea în domeniul contabilității din RM se supune ajustării în scopul transpunerii Directivelor UE, în cadrul primului pas fiind intrarea în vigoare de la 01.01.2019 a Legii contabilității și raportării financiare, dar și publicarea modificărilor la SNC, unde SNC “Prezentarea situațiilor financiare” se expune în redacție completată, ajustat la actuala Lege și care presupune modificări și în conținutul situațiilor financiare în general dar și al bilanțului în particular. Redacția nouă a SNC “Prezentarea situațiilor financiare” va intra în vigoare începând cu 01.01.2020 și conține formatul bilanțului și al bilanțului prescurtat.

În rezultatul analizei reglementărilor contabile din Republica Moldova, în ceea ce privește conținutul bilanțului putem observa că se dezvoltă și se adaptează demersului internațional (european și IFRS), deoarece pentru anul 2018 raportarea bilanțului s-a efectuat conform unui formular unic, pentru anul 2019 sunt prevăzute formulare pentru bilanț prescurtat și formatul complet, iar pentru anul 2020 se propune a fi modificat conținutul formularului bilanțului atât pentru cel prescurtat cât și pentru cel complet .

În continuare se va prezenta o descriere generală a deosebirilor dintre actualele formulare ale bilanțului și ale celor care vor fi aplicate începând cu anul 2020 în Republica Moldova:

Formatul bilanțului prescurtat actual va fi aplicat doar pentru anul 2019, după care va fi înlocuit cu unul nou ce are următoarele modificări, prezentate în tabelul 3:

Tabelul 3. Modificările în formularul bilanțului prescurtat

Bilanțul prescurtat 2019	Bilanțul prescurtat începând cu 2020
Numerotarea capitolelor cu cifre	Numerotarea capitolelor cu litere
Conține 5 capitole (1-5) și 22 rânduri	Conține 6 capitole (A-F) și 23 rânduri
Capitolul 1 “Active imobilizate” conține 6 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul A “Active imobilizate” conține 5 rânduri inclusiv totalul, fiind exclus rândul Investiții imobiliare
Capitolul 2 “Active circulante” conține 5 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul B “Active circulante” conține 5 rânduri inclusiv totalul de capitol, doar că a fost modificat cu locul rândurile Investiții financiare curente cu Numerar și documente bănești
Capitolul 3 “Capital Propriu” conține 6 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul C “Capital Propriu” conține 7 rânduri inclusiv totalul de capitol Rânduri noi: Prime de capital, Rezerve din reevaluare Excluderea rândului Corecții ale rezultatelor anilor precedenți
	Includerea capitolului F “Provizioane”

Sursa: elaborat în baza SNC “Prezentarea situațiilor financiare” actual și celui prevăzut pentru aplicare din 2020

Formatul bilanțului complet va fi aplicat pentru anul 2019, după care pentru anul 2020 este prevăzut un nou format, care conține următoarele modificări prezentate în tabelul 4.

Tabelul 4. Modificările în formularul bilanțului

Bilanțul, inclusiv 2019	Bilanțul începând cu 2020
Numerotarea capitolelor cu cifre	Numerotarea capitolelor cu litere
Conține 5 capitole (1-5) și 59 rânduri	Conține 6 capitole (A-F) și 88 rânduri
Capitolul 1 “Active imobilizate” conține 13 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul A “Active imobilizate” conține 23 rânduri inclusiv totalul. Conține 4 subcapitole: Imobilizări necorporale, Imobilizări corporale, Investiții financiare pe termen lung; Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate Elementele activelor imobilizate fiind prezentate detaliat în rânduri, și chiar detaliate pe componente următoarele rânduri: -Imobilizări necorporale în exploatare; - Mijloace fixe; - Investițiile financiare pe termen lung în părți neafiliate; - Creanțe ale părților afiliate pe termen lung. În subcapitolul I și II apare rândul de Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale și corespunzător cele corporale.
Capitolul 2 “Active circulante” conține 17 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul B “Active circulante” conține 20 rânduri inclusiv totalul de capitol. Conține 4 subcapitole: Stocuri, Creanțe curente și alte active circulante, Investiții financiare curente; Numerar și documente bănești. În stocuri: se prezintă pe un rând Materialele și OMVSD; se prezintă separate producția în curs de execuție, se prezintă împreună Produse și mărfuri, apare elementul Avansuri acordate pentru stocuri; În creanțe curente și alte active circulante: dispăre Avansuri acordate curente, se include pe rând separat Cheltuielile anticipate curente; În investiții financiare curente: sunt prezentate pe elemente Investițiile financiare în părți afiliate; În numerar și documente bănești: nu se conține nici în rind în funcție de amplasarea numerarului
Capitolul 3 “Capital Propriu” conține 8 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul C “Capital Propriu” conține 19 rânduri inclusiv totalul de capitol. Conține 6 subcapitole: Capital social și neînregistrat, Prime de capital, Rezerve, Profit (pierdere), Rezerve din reevaluare, Alte elemente de capital propriu. Capitolul Capital social și neînregistrat este dezvoltat pe elemente: capital social, capital nevărsat, capital neînregistrat, capital retras, apare rând nou Patrimoniu primit de la stat cu drept de proprietate; Capitol nou Prime de capital; Capitolul rezerve, se prezintă pe tipuri de rezerve: capital de rezervă, rezerve statutare, alte rezerve; Capitolul profit (pierdere): conține aceleași informații; Capitol nou Rezerve din reevaluare.
Capitolul 4 “Datorii pe termen lung” conține 5 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul D “Datorii pe termen lung” conține 8 rânduri inclusiv totalul de capitol. Nu dispune de subcapitole. Sunt dezvăluite pe elemente împrumuturile pe termen lung.

	Rânduri separate pentru: Datorii comerciale pe termen lung, Datorii față de părțile afiliate pe termen lung, Avansuri primite pe termen lung, Venituri anticipate pe termen lung.
Capitolul 5 “Datorii curente” conține 14 rânduri inclusiv totalul de capitol	Capitolul 5 “Datorii curente” conține 12 rânduri inclusiv totalul de capitol. Nu dispune de subcapitole. Sunt dezvăluite pe elemente împrumuturile pe termen scurt. Sunt excluse rândurile cu privire la Provizioanele curente și Finanțările și încasările cu destinație special curente.
	Includerea capitolului F “Provizioane” Dezvăluirea informației pe rânduri: Provizioane pentru beneficiile angajaților, Provizioane pentru garanții acordate cumpărătorilor/ clienților, Provizioane pentru impozite, Alte provizioane.

Sursa: elaborat în baza SNC “Prezentarea situațiilor financiare” actual și celui prevăzut pentru aplicare din 2020

Evident, că modificările incluse în formatul bilanțului ce va fi aplicat din 2020 sunt majore de la numerotarea capitolelor cu litere, până la adăugarea unor noi subcapitole, rânduri care vor determina modificări inevitabile și în Planul general de conturi contabile. Indiferent de modificările efectuate în conținutul bilanțului e necesar de reflectat pentru utilizatori plenitudinea informației cu privire la poziția financiară a entității raportoare.

O altă modificare se referă la termenul de prezentare al situațiilor financiare pentru anul 2018 a fost conform Legii contabilității (art.38 alin.3) în termen de 90 de zile următoare anului de gestiune, iar conform prevederilor Legii contabilității și raportării financiare (art.33 alin.3), începând cu anul 2019, în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune.

Rezultate și Concluzii. La dezvoltarea contabilității au influențat procesele globalizării, care s-au extins nu numai din punct de vedere economic dar și politic. Aplicarea în diferite țări a IFRS-ilor este rezultatul influenței globalizării, deoarece cere de la multiple țări să respecte standardele de raportare financiară stabilite. Însă cercetările savanților denotă că argumentul valorii globalizării a fost depășit, deoarece cel mai puternic impuls la etapa actuală în economia mondială s-a dovedit a fi procesul regionalizării. Exemplu poate fi Uniunea Europeană, dar și alte regiuni din Asia și America de Nord. În afară de aceasta, majorarea masivă a fluxului de capital internațional are loc pe orizontală dar nu pe verticală, adică se realizează schimbul de active dintre țările dezvoltate. Din aceste considerente și contabilitatea și raportarea financiară din țările europene au mai degrabă o orientare regională, adică continentală.

În rezultatul cercetării efectuate putem conchide că bilanțul ca conținut al poziției financiare a entității a evoluat în timp, modificându-și periodic conținutul, forma de prezentare (verticală, orizontală) dar și fiind continuu supus studiului astfel încât să ofere cele mai utile informații utilizatorilor pentru luarea deciziilor economice. Referindu-ne la informațiile furnizate de bilanț, E.G. Snozzi³ făcea următoarea remarcă “Cifrele bilanțului nu vor căpăta semnificația reală decât printr-o analiză și o interpretare care le va confrunța cu trecutul, le va face să trăiască în prezent și le va evalua în viitorul apropiat”.

Referințe bibliografice:

1. Acordul de Asociere RM-UE: <http://www.mfa.gov.md/img/docs/Acord...>

³ HOROMNEA, Emil. *Introducere în contabilitate, concepte și aplicații*. Iași, 2014, p. 416.

2. Activitatea întreprinderilor mici și mijlocii în Republica Moldova în 2015 <http://www.statistica.md/newsview/>
3. Cadrul general conceptual de raportare financiară. https://mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/cadrul_general_conceptual_de_raportare_financiara.pdf
4. Directiva 2013/34/UE a parlamentului european și a consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi. <http://www.justice.gov.md/file/Centrul%20de%20armonizare%20a%20legislatiei/Baza%20de%20date/Materiale%202014/Legislatie/32013L0034.pdf>
5. Ghid metodologic de întocmire a situațiilor financiare, ordinul Ministerului Finanțelor nr. 28 din 06.03.015. <https://www.contabilsef.md/ro-ghid-metodologic-de-ntocmire-a-situaiilor-financiare-ru-en-47610/>
6. GRIGOROI L. Dezbateri privind progresul contabilității în contextul integrării europene/ Conferința științifică Internațională din 5-6 aprilie 2017 „Contabilitatea, auditul și analiza economică între conformitate, schimbare și performanță”, Chișinău, 2017, p.11-16
7. GRIGOROI, L. ș. a. *Contabilitatea întreprinderii*. Chișinău, Editura CARTIER, 2017. 632 p.
8. GRIGOROI, L., LAZARI, L. *Bazele contabilității*. Chișinău, Editura CARTIER, 2012. 236 p.
9. HOROMNEA, Emil. *Introducere în contabilitate, concepte și aplicații*. Iași, 2014, 449 p.
10. IAS 1 “Prezentarea situațiilor financiare”, redacția 04 ianuarie 2018. <http://mf.gov.md/ro/content/standardele-interna%C8%9Bionale-de-raportare-financiar%C4%83-2017-red-book>
11. ISTRATE, Costel. *Contabilitate și raportări financiare individuale și consolidate*. București, 2016, 309 p.
12. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 1-6, din 05.01.2018. <http://lex.justice.md/md/373601/>
13. Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007. <http://www.mf.gov.md/actnorm/contabil/lawcontabil>
14. Standardul Național de Contabilitate “Prezentarea situațiilor financiare”, ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013. Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 177-181 din 16.08.2013. Ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 194 din 30.11.2018 cu privire la aprobarea modificărilor la Standardul Național de Contabilitate ”Prezentarea situațiilor financiare”, Monitorul Oficial Nr. 467-479 din 14.12.2018. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=378446>
<http://old.mf.gov.md/files/files/Standardele%20Na%C8%9Bionale%20de%20Contabilitate.pdf>
15. ȚURCANU V., GOLOCIALOVA I. Contabilitatea în Republica Moldova între IFRS și Directivele UE <http://www.ase.md/ro/publicații-electronice.html>